

Scanned with CamScanner

מקיטון (בשיר) יוסף



1922–1948

Scanned with CamScanner

כתבתי לרוח אחותי ת.ב.יאלים

כתבתי לרוח אחותי
ויהי החוץ דאגת עיני:
הרוח! את תמצא את אחי
אמרו לו– אוד עשן הנני.

אמור לו: בי נאר מקור אוהב–
ויבש נטיפים נטיפים:
בעמי שנהמת יקדה–
ותערב רשפים רשפים.

ואתה אינך כאן בצר:
רק שותת ואטפטף בראים:
בעמי אוד יעשן במסתור
מגוע בשפר ובדמים.

הילדות

יוסף בן-שלום וחביבה מקיטון נולד בשנת 1922 בעיר באשר אשר בתימן. יוסף נולד למשפחה דתית וציונית בכל יום מן הימים ונהג יוסף ללכת לבית המדרש לשמוע תורה ומעט עברית. בימי שישי ובשבת בבוקר, היה הולך עם כל הגברים שבכפר לבית-הכנסת היהודי להתפלל.

משאון אחיו הבוגר ליכרון מיוסף שהוא מתגאה בו עד היום, והוא מספר אותו בגאווה רבה: כשאחי נולד ליימדתי אותו את סוד יכור אבקת השריפה, ויכור נשק מתחילתו ועד סופו, ותוך זמן קצר יוסף נהיה מחונן במקצוע זה.

התפרנסו בעיקר מאכירת כלי-נשק היינו מכינים בזו ייחינו. הערבים היו נוהגים לבוא אלינו ולקנות נאת מכוון שלא היו בתי חרושת ליכור נשק. נאלצנו להכינם בכמויות. ובדייקנות רבה שלא יהיו בהם פגמים.

בשעות הפנאי בין שעות העבודה לבין שעות הלימודים היה נוהג לשיר, ולפ ר את שירי הציון הציוני שלום שבלי. אך תמיד בלבלו בתוך תוכ אותם פראוני ציון: להגיע לארץ ישראל, שהרי היא ארץ-הקודש ליהודים מכל קצוות תבל. אותה הארץ שכל הזמן שמע סיפורים עליה מפי חכמים וזקני העם.

באחד ימן הימים יוסף הגיע להחלטה שהוא רוצה לעלות לארץ ישראל. הוא קיבל מאביו 100 רובלים והחל בנדודים, וא אותם נדודים קשים יוסף הגיע לאותה ארץ ששמע להגיע אליה ושחלם עליה!

Scanned with CamScanner

שלום שבעי

אחד מן השירים של שלום שבעי שהיה אהוב על יוסף יותר מכל שיר אחר והוא מתנגן כך:

אהבת הדסה על לבבי נקשרה ואני בתוך הצוללה
פעמון פעמון הצוללים
פעמון פעמון
על יש רשות לי אעלה אתחברה תוך שערי ציון
פעמון פעמון אשר הם נופלים
פעמון פעמון
שחרית וערבית בת נדיבים אנכרה ליבי וראיוני
פעמון פעמון בחושך נבהלים
פעמון פעמון
בלעים לאירות מנדוד אתעוררה ואני וראיתי
פעמון פעמון ברינה צוהלים
פעמון פעמון
כינוי עדת דדש בשורה חוברה חתן כלה
פעמון פעמון בחופה וכלילת
פעמון פעמון
לה יום שאחות לאומה יקרה כי היא ידידה חן
פעמון פעמון וחסד צולמים
פעמון פעמון
יחדו אלי שולחן וכוס דודי קרא לאן שרידני וכל
פעמון פעמון הנסתלים
פעמון פעמון
מכיס ישרות אשאחה ואומרה אוציא לכל סודי
פעמון פעמון ואשיב שואלים
פעמון פעמון
את-טוב למשכילים בדעת ישרה כי הם עלו
פעמון פעמון יברח בנואי מופלא
פעמון פעמון
האבות לבבם לוחשת טוב לבורה יעלו לעולם-עד
פעמון פעמון וחיים נוקים
פעמון פעמון
אהבת מידתי לטוב על נהרה בריק שהוא נותן
פעמון פעמון שכר כל הפוללים
פעמון פעמון
שלום בהברת לדעתי ובהברה לו וטם בחור כל
פעמון פעמון הרוללים

באולם הקונצרטים

לאחר אותם נדודים הגיע יוסף לארץ הקודש רק בזכות אמונתו הגיע בשנת 1946 והוא בן 24 בלבד, במדינה זרה וחסר כל. את השנה וחצי הראשונות בילה בהתנדבות בנוטרות ובהגנה. לאחרות שכרו המוצג, מצא סיפוק רב. לאחר אותה שנה וחצי שהתנדב עבר לשרת בצבא. הוא שובץ לחטיבת אלכסנדרוני בלוחמה 12, השתתף בקרב שאחה שבטירה ושם מצא את אותו. שופתו לא נאצה.

בנוטרות

נהי משטרת עיר המוזיאון בפקודת המשטרה 1926– שהתפתחה מאוגרות 1936 בישוב היהודי, כגרוע על ההגנה. התקוממה ועד הסיום הבריטי ב-1948. שויסו כשוטרים מוסמים והן חולקו לשני סוגים:

א. נבחרי מדים ומושים ברובה ביד, שכרת שולט ביהי היישובים והוו וסדות.

ב. שוטרים מוסמים לובשי מדים חמושים ברובה בצאי, שנשלו שכרת אן המשטרה, וכן שויסו אנרחים ומתנדבים שלא קיבלו שכר אך לויכו בשק ומדים, או סרטי שרוול משטרתיים לשאירה במקום מגוריהם. אלו לוננו כשוטרים מיוחדים. במשך 12 שנים הייתה הנוטרות קיימת וכך תרמו רבות לשיטון החברה בהגנה, בשק, המשות, וכן סיועה לשירות שכתו מסקדים כשרותי קבע.

ההגנה

ההגנה כוח בצאי מתנרתי של היישוב היהודי בארץ ישראל שפעל בתקופת השלטון הבריטי, מ-1921 ועד-1948. פעל בתרומתם של מוסדות היישוב והתנועה הציונית הלאומית. חברי ההגנה היו מחנרת נחלי השלטון בארץ ישראל שלטון הבריטי. ההגנה תרמה רבות לעליה בלתי חוקית בתקופת השלטון הבריטי, ולהקמת מדינת ישראל.

מקום הנפילה

לאחר כשנה וחצי שהתנדב עמר לשרת בצבא ושם
מצא את מותו.
הוא שופץ בחטיבת-אלכסנדרוני בפלוגת 31,
בתאריך-28.5.48.בשעת ערב מאוחרת חגרה פלוגת
32 אחרי קרבות לטרון. הגדוד היה נקוק לכאה
ימים שלי- מנוחה והתארגנות, לפני שיוכל ליטול
חלק בקרבות.
בינתיים הוחלט שגדוד 31 שבו היה יוסף יצא וילחם
מול האויב. בליל 28.5.48 יצא יוסף להילחם, ללא ידיעה שבוא לא
יחזור מן אותו הקרב.

הקרב נקרא: "קרב שעורה" שהתנהל בטירה. הפשיטה עצמה הייתה
מוצלחת ופשוטה, אך יוסף לא שב מיונה. אותה פשיטה הסתיימה ביום
ה-30.5.48. משפחתו לא ראתה אותו בארץ, אך נחמת המשפחה הייתה
שנפל למען המדינה-המולדת ואותה הארץ שאהב.

שוסתו לא נמצא.

תעודת פטירה

№ 038899

מדינת ישראל – משרד הבריאות
دولة اسرائيل – وزارة الصحة

תעודת רישום פטירה – شهادة تسجيل وفاة

פרטים על הנפטר – تفصيلات حول حياة المتوفي

המספר הסדורי בפנקס הרישום / الرقم المتسلسل في السجل	261/53
מקום הפטירה / مكان الوفاة	טבריה
תאריך הפטירה / تاريخ الوفاة	30.5.53
השם / الاسم	משה יוסף
הכתובת הקבועה / العنوان الدائم	המושבות שומרונים
גיל / العمر	1922
מין / الجنس	ז
לאום / القومية	יהודי
אזרחות / الجنسية	ישראלי
דת / المذهب	יהודי
משלח יד / المهنه	עסק בעניה
סבת המות / سبب الوفاة	
משך המחלה / مدة دوام المرض	

המודיע المبلغ	הרושם מאמור التسجيل
השם / الاسم	יוסף משה
הכתובת / العنوان	טבריה
תאריך הרישום / تاريخ التسجيل	26.4.53
שם הפקיד / اسم مامور التسجيل	כהן

זאת לעדה שהתעודה דלעיל היא העתק נכון מפנקס רישום הפטירות הנמצא בידי לשכת הבריאות המחוזית בעיר טבריה במדינת ישראל

اثبت بهذا بان التفصيلات المذكورة اعلاه مطابقة تماما للشهادة المدرجة في سجل الوفيات المحفوظ لدى دائرة الصحة المركزية في مدينة ..... في دولة اسرائيل

חתימת הרופא הממשלתי / توقيع الطبيب الحكومي: [signature]

התאריך / التاريخ: 21 2 1953

חותמת המשרד
ختم المكتب

מ. בר. 5א — 100 x 331/8.50/250 מים

בספר "יזכור" נכתב...

כל נופל שנופל במדינת ישראל נכתב עליו בספר "יזכור" לזו ספר
המייחד את כל הנופלים מקום המדינה ועד היום...

בן שלום וסרידה. נולד ב-1922 בתימן
ועלה ארצה בשנת 1946. התנדב לשירות
ב"הגנה" ובפלוגות. למרות שכרו המועט
מצא סיפוק בשירותו למען ביטחון הישוב
והתנהגותו ומסירותו היו לשמות.
מהפלוגות עברו בחורף תש"ח לשרת בדבא
ההגנה, באחד מתפקידי חטיבת
"אלכסנדרוני". בהשתתפו בקרב "שאחה"
בטירה נפל ב-30.5.48. שלויתו לא נמצאה.

Scanned with CamScanner

יעקוב דורי כותב...

פקודת יום להקמת 'צבא ההגנה לישראל'

עם הקמת מדינת יִשְׂרָאֵל יצאה ה'הגנה' ממחתרת ונהפכה לצבא סדיר.
עצום ורב החוב שחייב היישוב והעם היהודי ל'הגנה' בכל שלבי קיומה והתפתחותה, מהניצנים הבודדים בימי הייסוד הראשונים בְּפֶתַח תִּקְוָה, רִאשׁוֹן לְצִיּוֹן, גְּדֵרָה, רֹאשׁ פִּנָּה, זִכְרוֹן יַעֲקֹב, מְטֻלָּה, דרך 'השומר' של חלוצי העלייה השנייה, הלגיון העברי במלחמת־העולם הראשונה, מגיני תֵּל חַי, וגידול המתמיד של ארגון ההגנה ארצי בתקופה שבין שתי מלחמות העולם. הקמת חיל הנוטרים במאורעות 1936-1939, ייסוד הפלמ"ח וגדודי החי"ש, ההתנדבות ההמונית במלחמת־העולם השנייה והקמת הבריגדה העברית הראשונה, ועד מאבקה האדיר של ה'הגנה' במחצית השנה הראשונה של המלחמה נגדנו מ־30 בנובמבר 1947 ועד 31 במאי 1948.

בלי הנסיון, התכנון, כושר הפעולה והפיקוד, הנאמנות ורוח־הגבורה של ה'הגנה' לא היה היישוב עומד במבחן הדמים האיום שבא עליו בששת החודשים האלה, ולא היינו מגיעים למדינת יִשְׂרָאֵל. ובספר דברי־הימים של עם יִשְׂרָאֵל יזרח פרק ה'הגנה' בהוד ובגאון שלא יישכחו לנצח.

ועכשיו נפתח פרק חדש – מוקם צבא סדיר של מדינת יִשְׂרָאֵל, צבא החירות והעצמאות של יִשְׂרָאֵל בארצו, בהתאם לפקודת הממשלה הזמנית שנתפרסמה ברבים על 'צבא ההגנה לישראל'.

בידיו של צבא זה יופקד מעכשיו בטחון העם והמולדת, ומגילת החירות של מדינת יִשְׂרָאֵל תהיה לעינים לכל הצבאות בִּיְשֻׁרוּן, ואלה דברי המגילה:

מדינת יִשְׂרָאֵל תהא פתוחה לעלייה יהודית ולקיבוץ גלויות; תשקוד על פיתוח הארץ לטובת כל תושביה; תהא מושתתה על יסודות החירות, הצדק והשלום לאור חזונם של נביאי יִשְׂרָאֵל, תקיים שויון חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת גזע ומין; תבטיח חופש דת, מצפון, חינוך ותרבות; תשמור על המקומות הקדושים של כל הדתות, ותהיה נאמנה לעקרונותיה של מגילה האומות מאוחדות.

בלְמדו ידיו לקרב ובמחצו כוחות הרשע והזדון, המנסים להרוס קיומנו, גידולנו וחירותנו, ישא צבא יִשְׂרָאֵל בלבו את חזונם הגדול של נביאנו על הימים, בהם "לא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה".

הקים צבא הסדיר במדינת יִשְׂרָאֵל יהיה מורכב מחילות יבשה, מחיל הים ומחיל האויר, לרבות שירותים צבאיים מתאימים.

כל חלה אשר שירתו עד ו ביוני בחטיבות ובענפים שונים בהגנת היישוב ובמלחמתו על חירות יִשְׂרָאֵל, וכן כל אלה אשר יגויסו עכשיו מחדש לפי פקודת ממשלת יִשְׂרָאֵל, יהווה את 'צבא הגנה לישראל'.

כל אחד מהחיילים והחיילות המשרתים בצבא חייב להישבע השבועה הבאה:

"הנני נשבע(ת) ומתחייב(ת) בהן־צדקי לשמור אמונים למדינת יִשְׂרָאֵל, לחוקתה, ולשלטונותיה המוסמכים, לקבל על עצמי ללא תנאי וללא סייג עול משמעתו של 'צבא הגנה לישראל', לצייית לכל הפקודות וההוראות הניתנות על־ידי המפקדים המוסמכים, ולהקדיש כל כוחותי ואף להקריב את חיי להגנת המולדת וחירות יִשְׂרָאֵל".

חסנו המוסרי והגופני של כל חייל ומפקד ונאמנותו במילוי תפקידו יעשו את 'צבא הגנה לישראל' מבטחו־עוז לשלום האומה והמולדת.

ראש הממשלה ושר הבטחון
ד. בן־גוריון

כ"ב באייר תש"ח, 31.5.48.

שנה א' לחרות ישראל



יעקוב דורי, ראטכ"ל ההגנה והראטכ"ל הראשון של צה"ל.

התרשמות אישית

כשקיבלתי את העבודה מאוד שמחתי שאוכל להוסיף נחת למשפחה שכולה. חשבתי שזה יהיה קל, אך להפתעתי גיליתי שהמשימה הייתה קשה.
חששתי שאולי שאולי יתקשה לעזור לי. להפתעתי, אחיו קיבל אותי עם הרבה שמחה ואהבה ועם דיעות רבות שיהיה סוף סוף לאחיו אלבום. הוא סיפר לי על אחיו: על הילדות בגולה, ונתן לי לשאול שאלות כאבת-נפש. הדבר הקל עליו מאוד וכך פחדי נעלמו. עם הכניסה הביתה אחיו-קיבל אותי בשמחה. כדי לשמור אודות "הנוטרות" וה"הצלה" ולעמוד. על אותה חטיבת "אלכסנדרוני" ועל "קרב שמחה", אשר בטירה, כינתי לביתי ההצלה, אשר בתל אביב שם קיבל אותי ברעב פלא, שעיר. לי באיסוף הנתונים ובאיסוף עדויות מאלשים שונים. לאורך כל הדרך את בתתן חוות הדעת את בעצות והערות, לטובה או לשלילה, עוותה אותי מורה, מביט יד לבנים, שקיבלה אותי תמיד בחום.
עם כשזה היה קשה, הצלחתי לאסוף נתונים אודות הנופל, מהילדות לשירות הצבאי ועד נפילתו.
את כל החומר קיבלתי מאלשים שהיו מוכני לעזור את באיסוף הנתונים ואת בעריכת האלבום ותמיד עזרו בכל.
התרשמתי מאוד לעשות את האלבום, לשמור את העדויות ולאסוף את הנתונים. למדתי עד כמה היה מסור ונאמן יוסף מקיטון.
אני מקווה שמבקרי הבית יקראו ויתרשמו, מסיפורו של הנופל יוסף מקיטון, אשר היה ציוני, נאמן ומסור למדינת-ישראל, ושמר את חיין להצלתה.

ת.נ.צ.ב.ה.

Scanned with CamScanner

ערכה את העבודה: דלית סיאני
מ 4 לפמן-ארן.

*העבודה חודשה ונערכה מחדש ע"י ליאור
ארזנוביץ בינואר 2002.

Scanned with CamScanner